

Μάθημα: 8^ο

Σημειώσεις

Ολοκληρωμένη προετήθεια διασάφησης ενός θέματος

* Τρόπος
Α. -

«Είχα δύο αγάλματα περίφημα, μια γυναίκα κι ένα βασιλόπουλο, ατόφια — φαίνονταν οι φλέβες, τόσην εντέλειαν είχαν. Όταν χάλασαν τον Πόρο, τάχαν πάρει κάτι στρατιώτες και στ' Ἄργος θα τα πουλούσαν των Ευρωπαίων — χίλια τάλαρα γίνεσαν. Πήρα τους στρατιώτες, τους μίλησα. Αυτά και δέκα χιλιάδες τάλαρα να σας δώσουνε, να μην το καταδεχτείτε να βγουν από την πατρίδα μας. Γι' αυτά πολεμήσαμε».

Το θέμα της εκθέσεως στις εξετάσεις του 1987

Με βάση το παραπάνω απόσπασμα του Μακρυγιάννη να αναπτύξετε τις προσωπικές σας σκέψεις λαμβάνοντας υπ' όψη και τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Πώς αντιλαμβάνεσθε την στάση του Μακρυγιάννη και ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σημασία της;
2. Βρίσκετε ότι έχουν επικαιρότητα σήμερα τα λόγια του;

Διασάφηση του θέματος

1. Ερμηνεία λέξεων:

- δύο αγάλματα:** μάλλον ειδώλια, πιθανόν Ελληνιστικής εποχής (το βασιλόπουλο), τα οποία είχαν:
- α. υλική αξία: αγαθά που, αν πωλούνταν, θα μπορούσαν να αποφέρουν κέρδος (χίλια τάλαρα).
 - β. καλλιτεχνική αξία: «περίφημα», «ατόφια» - τέχνη - ομορφιά - αισθητική απόλαυση.
 - γ. ηθική αξία: κομμάτι ζωής του λαού και της πατρίδας. Σύμβολο του Ελληνικού πνεύματος δια μέσου των αιώνων, άρα: αγαθά ιερά και επομένως όχι εμπορεύσιμα — πολιτιστική κληρονομιά.
- κάτι στρατιώτες:** α. Αγρόμαστοι και πεινασμένοι πολεμιστές της δεκαετίας από 1821-1830.
- β. Παρά λίγο αρχαιοκάπηλοι από άγνοια.
 - γ. Το ότι δεν τα πούλησαν τελικά, δείχνει ότι παρά την αγοραματοσύνη τους πίστευαν σε κάποιες μη υλικές αξίες, λειτούργησε δηλ. μέσα τους το φιλότιμο.
- μην καταδεχτείτε:** Ο στρατηγός δεν τους απειλεί, αλλά τους «ρίχνει στο φιλότιμο».
- γι' αυτά πολεμήσαμε:** όχι δηλ. για τα δύο αγάλματα ως ύλη, αλλά για τις ιδέες που συμβολίζουν τα αγάλματα.

2. Η αντιστοιχία

Ο Μακρυγιάννης και οι στρατιώτες του: λαοί που πιστεύουν σε κάποιες ηθικές αξίες.

3. Μετασχηματισμός του θέματος: η βασική φράση

Οι λαοί που πιστεύουν σε ηθικές αξίες, ότι δηλ. υπάρχουν στην πατρίδα τους και κάποια αγαθά που δεν είναι εμπορεύσιμα, αγωνίζονται όχι μόνον για την απόκτηση ή για την διατήρηση της ελευθερίας, αλλά και για την διαφύλαξη της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.

4. Υλικό για πρόλογο

- α. Λαοί, οι οποίοι εξαφανίστηκαν μέσα στον ρουθ της Ιστορίας και λαοί, οι οποίοι επέζησαν.
- β. Αυτοί που επέζησαν, το επέτυχαν αυτό με τους συνεχείς αγώνες τους.
- γ. Δύναμη όμως για τέτοιους αγώνες αντλείται μόνον από την πίστη σε κάποιες αξίες που βρίσκονται πολύ πέρα από την ύλη.

5. (Συνέχεια με την βασική φράση)

Γι' αυτό λοιπόν λαοί που πιστεύουν...

6. Προσανατολισμός του θέματος

Δεδομένο: το ότι αγωνίζονται για την διατήρηση της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.